

Laidiens: 02.09.2014., Nr. 172

Oficiālās publikācijas Nr.: 2014/172.4

Ministru kabineta noteikumi Nr.502

Rīgā 2014.gada 19.augustā (prot. Nr.44 54.§)

Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu

*Izdoti saskaņā ar Būvniecības likuma
5.panta pirmās daļas 9.punktu*

1. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka būvspeciālista profesionālās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas kārtību, būvdarbu veicēja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas kārtību un minimālo atbildības limitu.

2. Būvspeciālista profesionālās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana

2.1. Apdrošināšanas līguma noslēgšana

2. Būvspeciālista profesionālās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumā (turpmāk – būvspeciālista apdrošināšanas līgums) paredz kārtību, kādā atlīdzināmi būvspeciālista darbības vai bezdarbības rezultātā radītie zaudējumi, kas nodarīti citiem būvniecības dalībniekiem un trešajai personai sakarā ar kaitējumu tās veselībai, dzīvībai vai mantai, kā arī videi nodarītais kaitējums.

3. Pirms būvprojekta izstrādāšanas būvspeciālistam, kas veiks būvprojekta vadītāja pienākumus, vai būvkomersantam, kas nodarbina konkrēto būvspeciālistu, jānoslēdz būvspeciālista apdrošināšanas līgums. Minētais līgums jāuztur spēkā visu projektēšanas un būvdarbu laiku.

4. Pirms būvprojekta ekspertīzes veikšanas būvspeciālistam, kas veiks būvprojekta ekspertīzes vadītāja pienākumus, vai būvkomersantam, kas nodarbina konkrēto būvspeciālistu, jānoslēdz būvspeciālista apdrošināšanas līgums. Minētais līgums jāuztur spēkā visu būvdarbu un garantijas laiku.

5. Pirms būvdarbu uzsākšanas objektā būvspeciālistam, kas veiks atbildīgā būvdarbu vadītāja, atbildīgā būvuzrauga vai atbildīgā autoruzrauga pienākumus, vai būvkomersantam, kas nodarbina konkrēto būvspeciālistu, jānoslēdz būvspeciālista apdrošināšanas līgums. Minētais līgums jāuztur spēkā visu būvdarbu un garantijas laiku. Būvspeciālistam, kas veiks atbildīgā būvuzrauga pienākumus, būvspeciālista apdrošināšanas līgumu var slēgt darba devējs, kas nodarbina konkrēto būvspeciālistu.

6. Šo noteikumu 3., 4. un 5. punktā minētajā būvspeciālista apdrošināšanas līgumā tiek apdrošināta atbildība par zaudējumiem, ko izraisa atbildīgais būvspeciālists un visi darba izpildē iesaistītie būvspeciālisti.

7. Būvspeciālista apdrošināšanas līgumu slēdz, ievērojot likumā "Par apdrošināšanas līgumu" noteikto apdrošināšanas līguma maksimālo ilgumu.

8. Pēc būvspeciālista apdrošināšanas līguma noslēgšanas, ja apdrošināšanas līgums noslēgts uz noteiktu termiņu, apdrošinātājs pēc pieprasījuma kopā ar apdrošināšanas polisi apdrošinājumaņēmējam izsniedz izziņu – dokumentu, kas apliecina apdrošināšanas aizsardzības esību attiecībā uz konkrēto objektu. Izziņa paredzēta iesniegšanai būvatļaujas izdevējam.

2.2. Apdrošināšanas līguma galvenie nosacījumi

9. Noslēdzot būvspeciālista apdrošināšanas līgumu par konkrētu objektu trešās grupas būvēm, minimālais atbildības limits ir:

9.1. būvdarbu un apvienoto būvdarbu un projektēšanas līgumu gadījumā – 10 % no konkrētā objekta kopējām būvizmaksām, bet ne mazāks par 150 000 *euro*;

9.2. būvdarbu vadītājiem, kas nav atbildīgie būvdarbu vadītāji konkrētajā objektā, – 10 % no veicamo būvdarbu izmaksām;

9.3. projektēšanai un ar to saistītajiem pakalpojumiem – 100 % no līguma summas par projektēšanas un ar to saistīto pakalpojumu veikšanu, bet jaunbūvēm ne mazāks par 150 000 *euro*.

10. Noslēdzot būvspeciālista apdrošināšanas līgumu par konkrētu objektu pirmās un otrās grupas būvēm, minimālais atbildības limits ir:

10.1. būvdarbu un apvienoto būvdarbu un projektēšanas līgumu gadījumā – 10 % no konkrētā objekta kopējām būvizmaksām, bet ne mazāks par 15 000 *euro*;

10.2. būvdarbu vadītājiem, kas nav atbildīgie būvdarbu vadītāji konkrētajā objektā, – 10 % no veicamo būvdarbu izmaksām;

10.3. projektēšanai un ar to saistītajiem pakalpojumiem – 100 % no līguma summas par projektēšanas un ar to saistīto pakalpojumu veikšanu.

11. Noslēdzot būvspeciālista apdrošināšanas līgumu uz noteiktu laiku, minimālo atbildības limitu nosaka atbilstoši šo noteikumu 9. vai 10. punktam, kā arī ievērojot šo noteikumu 44. punktā minēto nosacījumu.

12. Videi nodarīto zaudējumu atbildības apakšlimits ir 25 % no kopējā atbildības limita.

13. Pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas būvspeciālists var turpināt pildīt savus pienākumus tikai tad, ja ir atjaunojis būvspeciālista apdrošināšanas līguma atbildības limitu iepriekšējā apmērā. Būvspeciālistam ir pienākums triju darbdienu laikā informēt būvniecības ierosinātāju par apdrošināšanas atlīdzības izmaksas faktu.

14. Būvspeciālista pašrisks nedrīkst pārsniegt 20 % no atbildības limita.

2.3. Apdrošināšanas līgumā paredzētie atlīdzināmie zaudējumi

15. Būvspeciālista apdrošināšanas līgumā paredz, ka apdrošinātājs sedz citiem būvniecības dalībniekiem un trešajām personām zaudējumus, kurus būvspeciālists nodarījis ar savu darbību vai bezdarbību:

15.1. trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka mantas bojājuma gadījumā – atlīdzināšanas izdevumus mantas atjaunošanai tādā stāvoklī, kādā tā bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma;

15.2. trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka mantas bojāejas gadījumā (ja manta vairs nav atjaunojama vai arī tās atjaunošanas izmaksas ir lielākas par 75 % no mantas faktiskās vērtības tieši pirms apdrošināšanas gadījuma) – atlīdzināšanas izdevumus mantas faktiskās vērtības apjomā, kāda tai bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma;

15.3. tiešos zaudējumus, kas radušies būvspeciālista vainas dēļ un ir saistīti ar jau uzcelta objekta (vai tā daļas) pārbūvi;

15.4. izdevumus par kaitējumu videi – piesārņojumu, ko radījusi apdrošinātā nejauša kļūme vai nolaidība, kas izraisījusi zemes, augsnes, atmosfēras vai jebkuras ūdenstilpes vai gruntsūdeņu piesārņojumu, kā arī mežaudžu bojājumu. Kaitējumu videi atlīdzina, ja tas nav balstīts uz lēnu, pakāpenisku iedarbību vai atkārtotu darbību vai bezdarbību, vai kā citādi atkārtotiem notikumiem. Risks par kaitējumu videi neattiecas uz būvprojekta vadītāju;

15.5. izdevumus par trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka (fiziskās personas) dzīvībai vai veselībai nodarīto kaitējumu:

15.5.1. izdevumus, kas saistīti ar trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka ārstniecību (par trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka nogādāšanu, ievietošanu un uzturēšanu ārstniecības iestādē, par diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitāciju, par personas kopšanu, par ārstniecības līdzekļu un ārstnieciskā uztura iegādi, par ārstēšanos mājas apstākļos, ieskaitot ceļa izdevumus, kas radušies, apmeklējot ārstniecības iestādi), kā arī protezēšanu, endoprotezēšanu un tehnisko palīglīdzekļu iegādi vai nomu;

15.5.2. izdevumus, kas saistīti ar trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka pārejošu darbnespēju (tai skaitā nesaņemtos ienākumus par ārstniecības personas apliecināto darbnespējas laiku – naudas summu, ko veido darba likumdošanu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā aprēķināta trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka vidējā izpeļņa par ārstniecības personas apliecināto darbnespējas laiku, no kuras atskaitīti pēc veselības kaitējuma nodarīšanas trešajai personai vai citam būvniecības dalībniekam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piešķirtie pabalsti un kompensācijas);

15.5.3. izdevumus, kas saistīti ar trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka darbības zaudējumu (tai skaitā ienākumu starpību, ko nosaka, no šo noteikumu 15.5.2. apakšpunktā minētajā kārtībā aprēķinātajiem nesaņemtajiem ienākumiem atskaitot saņemtos darba ienākumus (ja tādi ir) un no valsts sociālās apdrošināšanas budžeta piešķirtās pensijas vai no valsts un pašvaldību budžeta saņemtos pabalstus);

15.5.4. izdevumus, kas saistīti ar trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka nāvi (tai skaitā apgādājamiem nodarītos zaudējumus par nesaņemto ienākumu daļu, kura pienākas katram apgādājamam, trešajai personai vai citam būvniecības dalībniekam dzīvam esot, un no kuras atskaita apgādājamam piešķirtās apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru). Par apgādājamiem tiek uzskatīti:

15.5.4.1. trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka bērni (arī adoptētie) līdz pilngadības sasniegšanai vai kamēr viņi mācās vidējās izglītības iestādē vai ir augstākās izglītības iestādes pilna laika studenti, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam, kā arī neatkarīgi no vecuma, ja viņi pirms pilngadības sasniegšanas ir kļuvuši par invalīdiem;

15.5.4.2. trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka brāļi, māsas un mazbērni, ja viņi ir jaunāki par 18 gadiem un viņiem nav citu darbspējīgu apgādnieku vai kamēr viņi mācās vidējās izglītības iestādē vai ir augstākās izglītības

iestādes pilna laika studenti, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam, kā arī neatkarīgi no vecuma, ja viņiem nav citu darbspējīgu apgādnieku un viņi pirms pilngadības sasniegšanas ir kļuvuši par invalīdiem;

15.5.4.3. trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka darbnespējīga atraitle (atraitnis), darbnespējīgi vecāki vai vecvecāki līdz viņu darbspējas atjaunošanai, kā arī darbspējīga atraitle (atraitnis), ja ģimenē ir bērni līdz astoņu gadu vecumam vai bērns invalīds;

15.5.4.4. citi trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka apgādībā bijušie ģimenes locekļi, kuri par tādiem uzskatāmi saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām";

15.5.5. izdevumus, kas saistīti ar trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka apbedīšanu. Apdrošināšanas līgumā nosaka, ka atlīdzināti tiek faktiski iztērētie un ar dokumentiem pierādītie saprātīgie izdevumi. Tiesības saņemt zaudējumu atlīdzību par trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka apbedīšanu ir fiziskajai personai, kura uzņēmusies apbedīšanu un ir uzrādījusi miršanas apliecības oriģinālu, kā arī iesniegusi dokumentus, kas apliecina apbedīšanas faktu.

2.4. Apdrošināšanas gadījuma pieteikšanas kārtība un lēmums par apdrošināšanas atlīdzību

16. Persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību (trešās personas vai citi būvniecības dalībnieki), nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, rakstiski informē apdrošinātāju par būvspeciālista darbības vai bezdarbības rezultātā radītajiem zaudējumiem vai nodarīto kaitējumu.

17. Būvspeciālists, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, rakstiski paziņo apdrošinātājam par:

17.1. jebkuru pret būvspeciālistu vērsto pretenziju vai tiesā iesniegto prasību par trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka dzīvībai un veselībai nodarīto kaitējumu vai nodarīto zaudējumu trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka mantai;

17.2. notikumiem, kas varētu būt potenciāls cēlonis pretenzijas vai prasības izvirzīšanai pret apdrošināto par zaudējumiem, kuru atlīdzināšanu paredz noslēgtais būvspeciālista apdrošināšanas līgums.

18. Persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību (trešās personas vai citi būvniecības dalībnieki), iesniedz apdrošinātājam aizpildītu apdrošināšanas gadījuma pieteikumu – paziņojumu par zaudējumiem, kurā pēc iespējas pilnīgāk ir aprakstīts iespējama vai jau notikušais apdrošināšanas gadījums (turpmāk – zaudējumu pieteikums). Tam pievieno:

18.1. dokumentus, kas apliecina apdrošinātā vainu zaudējumu izraisīšanā (ja tādi ir). Par šādiem dokumentiem tiek uzskatīti:

18.1.1. izmeklēšanas, tiesu iestāžu vai citu kompetentu institūciju nolēmums, ar kuru apdrošinātais ir atzīts par vainīgu zaudējumu nodarīšanā trešajai personai vai citam būvniecības dalībniekam;

18.1.2. citi dokumenti, kurus pieprasa apdrošinātājs.

19. Trešā persona vai cits būvniecības dalībnieks, vai trešās personas vai cita būvniecības dalībnieka (fiziskās personas) nāves gadījumā tās tiesību un saistību pārņēmējs iesniedz apdrošinātājam iesniegumu apdrošināšanas atlīdzības saņemšanai (turpmāk – apdrošināšanas gadījuma iesniegums). Iesniegumam pievieno:

19.1. Veselības inspekcijas atzinumu vai ārstu asociācijas medicīnisko atzinumu, vai ārstniecības iestādes atzinumu par: